

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan
praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje šte. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 19. januarja 1905.

Štev. 3.

Nemci se sicer nas bojijo, a mi? Mi se — bojimo Nemcev!

„Mi vstajamo in vas je strah.“ Te besede so le prerisnične. Slovenci na Koroškem šele vstajamo in nasprotnik se nas že boji. Kaj bi pa bilo, če bi enkrat v resnici zavsem vstali?! Ali žal, tista aurea aetas, tisti zlati čas je še daleč! V 1. številki letošnjega „Mira“ beremo lepe besede: „Sicer pa smemo biti hvaležni tem gospodom, — t. j. dolginom okrog »Kärntner Zeitung« in njenemu klasičnemu »strokovnjaku« —, da so pokazali svojo pravo barvo, kajti marsikomu, ki ni vedel kam, se je sedaj obzorje popolnoma razjasnilo.“ Zato moramo biti res hvaležni, ali obzorje se je vkljub temu razjasnilo le marsikomu, a ne vsem, kar pa bi bilo želeli in kar bi nam bilo gotovo v čast. Nekdo mi je pravil, da je slišal od prijatelja uradnika, kako se v političnih uradih gospodom in gospodičem Nemezzofantijem tresejo blače strahu, da bi se želja koroških Slovencev po slovenskih matrikah zaubiti res uresničila. Stem nam nasprotniki sami boječe priznavajo, da sloni naša zahteva na postavní podlagi! Sicer bi se krohotali in norčevali in zabavljali v basu in diskantu. To dejstvo naj bi zopet marsikomu popolnoma odprlo in razjasnilo ozko mu obzorje! Oni „strokovnjak“ je hotel podariti svojim somišljenikom ob novem letu pšenično pogačo, nam pa „proseno“ kašo, pa navzlic svojem „strokovnjaštvu“ je zamenil naslove. Zares hvaležni bi mu morali biti zato.

Ali zdaj pa pogledjmo med nami samimi malo naokrog:

Stavim deset na eno, da so se skoro vsi slovenski naročniki „Kärntnerice“ zgražali na tem, da nas tako nesramno-ljubeznivo postavlja s cigani v isto vrsto. Stavim pa tudi deset na eno, da so ob novem letu ravnotako skoro vsi obnovili nanjo svojo naročnino, namesto da bi je še zastonj ne smeli hoteti! Ko je ob svojem času tako žalila Slovence povodom sokolske slavnosti v Celju, so ji mnogi pokazali vrata. Zdaj pa jo zopet sprejemajo! „Jaz hočem spoznavati vsekoroške razmere, zato jo moram imeti.“ „Kärnt. Z.“ je napol uradno glasilo ordinarijata, zato je potrebno, da jo naročim.“ Taki in enaki so razlogi za izgovor, ako koga opo-

zarjaš, opozadevno nedoslednost. Pa vsi ti razlogi so puni in pni; pravi vzrok je pomanjkanje narodnega ponosa in strah — pred Nemci. Kaj bodo ti rekli, če jim nisem prijazen in nimam in nočem tudi kakega nemškega časnika? Ker nas Nemci poznajo, kakšni smo, zato so pa tako predrzni potem.

Slovenske duhovne opominjam pri tej priliki na drugo nepotrebno navado: Kupovati vsako leto „Fromme's Cleruskalender“. Ta je prvič silno drag, drugič nemški in tretjič se z nakupovanjem podpira nemška protestantska tvrda na Dunaju. Ravnotako, če ne bolj praktičen, je koledar katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani. Vrhutega je slovenski in stane samo 2 K 30 v. Vendar Bog ne daj, ko bi tak koledar videl kak Nemec!

Nadalje ve vsakdo, koliko lepšega dobčka ima Ciril-Metodova družba od svojih užigalic; ve tudi, da bi se ji dobiček najmanj potrojil, če bi vsi rabili in zahtevali samo take užigalice. Toda strah pred Nemci in nemčurji in pa brezbriznost sta tako velika, da se rabijo v pretežni večini v lastno škodo in v škodo družbe nemški izdelki, da celo sūdmarkina in šulferajnska roba!

Poglejmo zdaj malo tudi še svoje grehe na drugo stran. V šematizmu naše krške škofije najdemo žal še vedno naslednja imena, spakedrano tiskana le na ljubo Nemcem, kakor: Aberschek, Achatz, Arneitz, Blautz, Borounik, Dobrounik, Dollenz, Hoinig, Hribernig, Hutter, Jaklitsch, Kastunig, Mateuschitz, Michelitsch, Posantz, Primoschitz, Sibitz, Skuffsch, Seherian, Schneditz, Schuschnig, Wantischar, Widowitz, Woschlar, Trobesch, Tschernitz, Zedischnig, Zepitz itd. Lepa slovenska imena, a kako grozno pokvarjena. Sram bodi vsakogar, ki se tako podpisuje in bi tako pisavo svojega imena še dalje rabil in trpel. Že ta pokvarjena imena sama nam pričajo dovolj jasno, kako potrebne bi bile slovenske matrike. Pišimo torej svoja imena v pravilni slovenščini in ne kvarimo jih na ljubo drugim. Pa tudi ne trpimo, da bi jih drugi kvarili nam v škodo in sramoto.

Zdaj pa pojdemo po širni slovenski Koroški od vasi do trga, po hribih in dolinah. Kaj najdemo vsepovsod? Same „Gasthause“, „Kaufmanne“ in „Gemischwarenhandlunge“, „Schumacherje“ in „Schneiderje“, „Hafnerje“ in „Hebamme“, „Hufschmiede“ in „Fleischhauerje“, „Tischlerje“ in

„Wagnerje“, „Gemeindeamte“ in „Postamte“, „Volksschule“ in „Kindergartne“, „Sodafabrik“ in „Büchsenmacherje“ itd. Po ulicah so nemški napisi, ob vogalih in razpotjih nemški kažipoti in vse to poujaveč v gorostasnem pravopisu. Ali nemško mora biti, če ne so Nemci hudi! Po župniščih in županstvih vse mrgoli nemških tiskovin in se vadi ali pa muči v nemškem uradovanju. Z ozirom na matrike čaka še vedno marsikdo iz same bojazljivosti na oni trenutek, ko bo prišel od zgoraj ukaz, da morajo biti slovenske! Po poštnih uradih se kupujejo nemške poštne potreščine in pišejo nemški naslovi na Slovence v slovenske kraje. Kaj se hoče? Merda bi pa bili nemški in švabčurski poštarji nevoljni in jezni in bi pisma ne bila dostavljena, če bi se drugače ravnalo? Seveda, to — ne sme biti! Zato, ker mi radi vse po nemško pišemo, so slovenski uradniki pri raznih uradih nepotrebni. Saj lahko vse opravijo Nemci sami, ker jim gremo mi sami tako lepo na roko.

Po Koroškem je veliko Ciril-Metodovih podružnic. Bili so časi, ko so se vse gibale živahno in prirejale shode in veselice. Seve, ne povsod z enako sijajnim uspehom. Vzroki so bili različni. Vse ne gre kar na mah. Ali zdi se nam, da so ravnotam zborovanja najbolj potrebna, kjer so težkoče največje. In ravnotod je vse zaspalo. Kak hudoben dopisun se je iz kakega bolj klavernega shoda po nasprotnih časnikih malce ponorčeval in odborom je upadel — pogum. Kakor dolgoho in brezkorne žival za grmom pralati strah na dlaki in koži, po mesu in kosteh, po žilah in mozgu, ako pade list raz veje, tako da vsled tega vesčas z odprtimi očmi spi, prav skoro tako je z nami koroškimi Slovenci — strahopetci smo na ljubo nasprotniku.

Po nemških časnikih krščansko-socijalnih, kakor nacijsionalno-liberalnih je vse polno dostikrat prav zanimivih poročil iz slovenskega ozemlja. Naš „Mir“ pa je povečkrat bil prav suboparen, ker je stradal. Lahko pa bi bil nad vse zanimiv, če bi Slovenci storili svojo dolžnost. Prav povsod je najti kakega človeka, ki je zmožen sporočiti krajevne novice uredništvu lista. Urednik bi imel dovolj gradiva in lahko izbral in priobčil najboljše. List bi se v splošno veselje in korist vrlo povzdignil in kmalu lahko romal po dvakrat na teden med svet. Vsak bi ga težko in željno pričakoval

Podlistek.

Ukradeni beli slon.

(Spisal Mark Twain. — Po „Nadi“.)

(Dalje.)

III.

Vložil sem precejšnjo svôto denarja pri nadzorniku, da se pokrije tekoče stroške, in vsedel sem se, da čakam poročil. Pričakovati je bilo, da začne sedaj vsak trenutek prihajati brzojavke. Med tem sem vdrugič čital časnike in tudi našo popisovalno okrožnico in opazil sem, da je bila nagrada 25.000 dolarjev očitvidno namenjena le za detektive. Rekel sem, da mislim, da bi morala ta svôta biti določena za vsakogar, ki bi utegnil vjeti slona. Nadzornik pa je dejal:

„Detektiví so oni ljudje, ki bodo našli slona; torej pride nagrada v prave roke. Ako bi našli drugi ljudje slona, bi se moglo zgoditi le po čudenosti detektivov in po okoriščenju z migljaji in znamenji, ukradenimi onim; to pa bi dalo v vsakem slučaju detektivom pravico do nagrade. Edino primerni namen nagrade je vzpodbujati možake, ki žrtvujejo svoj čas in svoje izvežbane zmožnosti temu načinu dela, ne pa dati nagrado kar na slepo državljanom, ki bi slučajno vjeli slona, ne da bi zaslužili nagrado po svoji lastni zaslugi in trudu.“

To je bilo gotovo dovolj pametno. Sedaj pa je začel ropotati brzojavni stroj v kotu, in sledeča brzojavka je dospela:

Flower Station, N. Y., 7:30 zj.

Imam sled. Našel nadaljevanje globokih stopinj čez polje neke farme blizu tukaj. Sem sledil dve milji proti vzhodu brez uspeha; mislim da je šel slon proti zahodu. Sedaj pojdem za njim v tej smeri.

Darley, detektiv.

„Darley je eden naših najboljših mož“, je dejal nadzornik. „Ne bo dolgo in zopet bomo slišali o njem.“

Dospela je brzojavka št. 2.

Barker's, N. Y., 7:10 dopoldne.

Ravnokar dospel. V noči vlomili v tovarno za steklo tukaj in odnesli 800 steklenice. Edina voda v večji množini v bližini se nahaja pet milj daleč. Takoj pohitim tja. Slon je gotovo žejen. Steklenice so bile prazne.

Baker, detektiv.

„To tudi dobro obeta“, je dejal nadzornik. „Rekel sem vam že, da telesne potrebe živali ne bodo slabo navodilo.“

Brzojavka št. 3.

Taylorville, L. I., 8:15 dopoldne.

V minuli noči izginil tu velik kozolec. Gotovo sneden. Našel sled in jo zasledujem.

Hubbard, detektiv.

„Kako se motajo okolu!“ je rekel nadzornik. „Vedel sem, da bomo imeli težavno delo, vseeno ga bomo vjeli.“

Flower Station, N. Y., 9 dopoldne.

Šel za sledom tri milje zapadno. Velik, globok in razkopan. Ravnokar srečal farmerja,* ki pravi, da to ni sled slona. Pravi, da so jame, ki jih je

* posestnik velike kmetije.

sam izkopal za drevje, ko so bila tla po zimi zmružjena. Dajte navodilo, kaj naj začnem.

Darley, detektiv.

„Aha! Zaveznik tatov! Stvar napreduje!“ je vzkliknil nadzornik.

Narekoval je za Darleya sledečo brzojavko:

„Aretujte moža in ga prisilite, da pové svoje sokrivce. Zasledujte sled nadalje — če treba celo do Tihega oceana.“

Nadzornik Blunt.

Dospela je sledeča brzojavka:

Coney Point, 8:45 dopoldne.

Tu vlomili v pisarno plinarne in odnesli neplačane račune treh mesecev. Našel sled in grem za njim.

Murphy, detektiv.

„Za Boga!“ je zaklical nadzornik, „ali je tudi račune za plin?“

„Ker jih ne pozna — brez dvoma! Toda ne morejo mu služiti v hrano, vsaj brez vsega drugega ne.“

Tu pride naslednja vznemirjajoča brzojavka:

Ironville, N. Y., 9:30 dopoldne.

Ravnokar došel. Prebivalstvo razburjeno. Slon šel skozi danes zjutraj ob 5. Nekateri pravijo, da je šel vzhodno, nekateri, da zahodno, tretji severno in četrti južno, — vsi pa pravijo, da niso postajali po cesti, da bi ga bolje videli. Ubil je konja; zagotovil sem si košček od njega za zasledovanje. Ubil ga je z rilcem; po načinu udarca soditi, menim, da je udaril od leve strani. Z ozirom na lego ubitega konja menim, da je potoval slon severno ob progi Berkley železnice. Štiri in pol ure je pred menoj, toda jaz sem takoj za njim.

Hawes, detektiv.

in rad plačal magari tudi po 6 K na leto. Ali strah, priti na sum kot „Mirov“ poročevalec, ta strah zlomi vsa peresa in posuši vse črnilo! Pred nekoliko leti je slavni „Barigelje“ storil toliko dobrega. Njega in njegovo prebrisanost Franco je slovensko občinstvo kaj rado poslušalo. Slišal sem ob nedeljah kmete pod vaško lipo govoriti o njima. Pozabili so na razgovor o vremenu, gospodarstvu, poljedelstvu in se pomenkovali o Barigeljevi in Frančini modrosti. Ljudje so naročali radi Barigelje „Mir“ in ga zopet pustili, ker on molči. Ali je šel res v Ameriko? Ne! Pravijo, da je skrit v razvalinah starega gradu, ker se je nekaterim zameril in se boji, da bi ga od France ne ločili in mu ne odrli kože. Ko mu bo zrastle taka brada, da ga nihče ne bo več poznal, bo prišel zopet na „léft“.

Končno nam je omeniti, da po slovenskih hišah in rodbinah občujejo med seboj sila veliko nemški, ker je nemški „Herrensprache“ in da slovenski starši vzrejajo svoje otroke vse premalo v narodnem duhu, ker bi baje sicer le težko živeli.

Razkrili smo s tem nekoliko razmere na slovenskem Koroškem z namenom, da bi se marsikomu obzorje razjasnilo. Dobro vemo in znamo, da se je pri nas res začelo veselo gibanje in vzbudilo novo življenje. Pa če hočemo doseči veliki cilj: splošno narodno probujo in zavednost, ne smemo prezreti reči, katere sicer nekateri imenujejo malenkostne in neznatne. Če hočeš, da se ti velika rana zaceli, moraš izmiti in odstraniti iz nje najmanjšo smet. Naše Slovenstvo na Koroškem je vse polno ran. V ranah je polno malenkostnih smeti; proč z njimi, potem šele bo ozdravelo celo telo!

„Sarfmaher“ v črni suknji.

† Profesor Jakob Wang.

(Dalje.)

Tudi dopis beljaških Slovencev, ki so dolgo let imeli priložnost z rajnikom osebno občevati in so ga tedaj dobro poznali, tako da njih dopis lahko natisnemo namesto lastne razprave, opisuje iskreno blago srce pokojnega profesorja Wanga. Glasi se tako-le:

„Rajni g. prof. Wang politično sicer ni deloval sam, pač pa ga je vedno veselilo, ako je videl, da se narod probuja. Radi tega je bil tudi povsod zraven, ako je bilo kako zborovanje kje ali kaka zasedba, tudi se v takih oddaljenih in zakotnej vasi; čudil se je tudi svojim kolegom, da se nikamor ne upajo. „Bojijo se pač,“ dejal je včas; „a po nepotrebnem: saj tudi meni se ne zgodi ničesar.“ Posebno ga je veselilo sedeti med preprostimi kmetijskim našim ljudstvom in ga vzbujati v narodni zavesti, ter prepevati z njim mile domače slovenske pesmi.

Tako je šel skupno z beljaškimi Slovenci v Tinje, drugo pot pa v največjem dežju na neko zborovanje družbe sv. Cirila in Metoda pri Šmihelu, kjer so ga dobro poznali kot doma. Sploh je rajnik

* Samo v Celovcu so ga, ko je prvokrat prošil za Beljak, označili kot: „politisch unverlässlich“, to se pravi po domače: „on ne uboga naše vladajoče stranke“; sicer mu pa tudi to označenje nikdar ni škodovalo.

Opazka ured.

Vesolja sem zaukal. Nadzornik pa je ostal tako miren, kakor iz kamna izklesan kip. Mirno je pozvonil.

„Alarih, pošlji sem kapitana Burnsa.“

Burns je prišel.

„Koliko mož je pripravljenih za takojšnja povelja?“

„96, sir.“

„Pošljite jih takoj proti severu. Razpostavijo naj se ob progi Berkley železnice severno od Ironville.“

„Da, sir.“

„Svoja gibanja naj izvršujejo z največjo tajnostjo. Kakor hitro so še drugi prosti, naj bodo pripravljeni za nadaljna povelja.“

„Da, sir.“

„Pojdite!“

„Da, sir.“

Sedaj je dospela brzjavka:

Sage Corners, N. Y., 10:30.

Ravno došel. Slon šel skozi ob 8:15. Vsi ljudje pobegnili iz mesta razun policaja. Slon očitno ni udaril njega, pač pa po stojalu za svetilnico. Zadel oba. Zagotovil sem si košček policaja, da morem zasledovati sled. Stum, detektiv.

„Slon se je torej obrnil proti zahodu“, je dejal nadzornik. „Toda vseeno, ne uide nam, kajti moji ljudje so razpostavljeni po celim onem ozemlju.“

Prihodnja brzjavka je sporočila:

Glover's, 11:50.

Ravno dospel. Kraj zapuščen od vseh razun starih in bolnih. Slon šel skozi pred tričetrt ure. Imeli so ravno protitemperenčno* zborovanje; slon pomolil skozi okno riley in razlil nanje vodo iz

* Zborovanje „za“ pitje opojnih pijač.

na spodnje kraje rad zahajal, zlasti okoli Podkrona in pogosto na svoj dom v Podkronu, ker ljubil je nepopisno svoje domače slovensko ljudstvo. Nikdar niso občutili kmetije, da imajo gospoda pred seboj, vedno je z njimi občeval, kakor domačin z domačinom, kmet s kmetom. Zato so ga pa tudi radi imeli ljudje doma, kakor nikogar drugega, in radi poslušali njegove nasvete ter se ravnali po njih in zatekali se k njemu v vseh svojih skrbih in težavah. Za vsakogar, ki je prišel k njemu, imel je dejansko pomoč, celo denarno je pomagal ljudem, ali pa vsaj dober svet in tolažbo. Pred par leti je vzel seboj nekaj narodnih kmetov podkronskih, da jim pokaže zgornji del slovenske Koroške. — V Beljaku se mu pridruži nekaj beljaških Slovencev in izleteli so skup na Pontabelj, na laško mejo. Seveda brez petja nismo bili in razlegala se je slovenska pesem celo v Pontebi na laških tleh.

Pri vsej svoji težki osebi se je vendarle udeleževal tudi daljših, celo planinskih izletov. Tako je šel z izletom v Ovčje vas in Za Jezero, tudi na Poljano, vas, mimo katere vodi cesta čez Koren na Kranjsko, 1071 metrov visoko, je korakal z drugimi čvrsto, kakor da bi hodil po ravni. Čudil se je večkrat gospodu Knafelcu, da toliko more plezati po planinah in gorah, in še zadnji teden pred smrtjo mu je rekel: „Ako bi Vas ljudje dobili, bi vse drugo pojedli, samo noge bi pa pustili, ker so tam same trde kite.“ V obče se je rajni g. prof. Wang bal hoje in daljnih potov, zlasti po zimi, da bi se ne prehladil, pri tem pa je podpiral drugo nevarnost, namreč da mu je škodovalo premalo gibanje, kateri nevarnosti je tudi podlegel. Sicer si ga pa v prostem času videl navadno sprehajati se po Marksovem hričku (nad državnim kolodvorom v Beljaku), v nedeljah pa, ako ni bilo skupnega izleta in da se ni peljal v Podkronu, pa je šel proti jugu na vasi, zlasti v Podkloster ali pak svojemu prijatelju dekanu Krautu na Brncu, kjer je po njegovem prigovarjanju nastalo pevsko in tamburaško društvo.

Sploh je največje veselje imel, ako je zvedel, da se je kje osnovalo na Koroškem kako slovensko pevsko društvo, ker je bil pevec z dušo in srcem. Prof. Wang je tudi bil tisti, ki je sprožil misel, da naj nastopijo enkrat vsa pevska društva, med njimi seveda tudi pevski zbor beljaškega omizja, skupno ter naj pokažejo, na kakšni stopnji da je umetno petje na Koroškem. Gotovo bi se bilo to tudi izvedlo; obljubilo se mu je, da se bode na to delovalo, ali blagi mož žal ni dosegel, da bi bil to doživel.

Ker osebno njegovo delovanje ni bilo po njegovi naravi, posebno burno in živahno, je on, temu si v svesti, tembolj podpiral gmetno narodne težnje. Pa tudi v tem je bil previden in je vselej stavil vprašanje: Ali bode to ali ono mogoče, če ne, je škoda denarja. Tako tudi pri Šentjakovski šoli. „Počakajmo še malo,“ je rekel; „bomo videli, kako se bodejo pokazali bogatejši narodnjaki, posebno Celovec, in potem Šentjakobčani sami, ker sedaj dobro služijo.“ Sto kron je bil namenjen dati, pa ga je prehitela smrt.

Jako priljubljen pa je bil rajni prof. Wang v družbi in to ne samo pri Slovencih, ampak tudi pri Nemcih. Svoje dni je pri Fischerju (ali kakor Slovenci pravijo: pri Smrekarju) v Beljaku obsto-

vodnjaka. Nekateri vodo pili — od tedaj mrtvi: nekaj jih tudi utonilo. Detektiva Cross in O'Shaughnessy šla skozi mesto, toda južno — zato zgrešila slona. Cela pokrajina več milj na okolu v velikem strahu — ljudstvo beži tudi iz svojih bivališč. Kamorkoli se obrnejo, naleté na slona; mnogo jih je ubitih.

Brant, detektiv.

Grenke solze bi skoro pretakal, tako zelo me je pretresla ta nesreča. Nadzornik pa je samo opomnil: „Vidite — sedaj ga obkoljujejo. Že čuti našo navzočnost; obrnil se je zopet vzhodno.“

Toda še nadaljne razburjajoče novice so čakale nas. Brzjav je prinesel sledečo:

Hongaport, 12:19.

Ravno došel. Slon šel skozi pred pol ure in povzročil splošen strah in trepet. Slon dirjal po cestah; od dveh kleparjev, ki sta šla mimo, ubil enega — drugi ubežal. Žalovanje splošno.

O'Flaherty, detektiv.

„Sedaj se nahaja ravno v sredi mojih mož“, je rekel nadzornik. „Nič ga ne more rešiti.“

Cela vrsta brzjavk je dospela od detektivov, ki so bili raztreseni po deželi New Jersey in Pennsylvania, in ki so šli za sledovi. ki so obstojali iz podrtih skednjev, tovarn in knjižnic nedeljskih šol, in vse so izražale veliko upanje — nade, katere so že prištevali med resničnost. Nadzornik je rekel:

„Rad bi sedaj stopil v zvezo z njimi in jih poslal bolj severno, pa je nemogoče. Detektiv pride na brzjavni urad, samo da odda svoje poročilo; potem pa zopet odhiti dalje, in človek ne vé, kje bi ga iskal.“

Sedaj je došla tale brzjavka:

jalo neko nemško omizje, med katero je zahajal tudi naš rojak, ki ga je vse rado imelo. Prišlo pa je nekdanje do tega, da se je v tej družbi zabavljalo na Slovence. Seveda se je g. prof. Wang za svoj narod zavzel in posledica je bila, da ga je neki vročkrvni nepridiprav izmed tega omizja pričel vlačiti po nemških časnikih. Dotičnik se je tega pozneje sam kesal in obžalovali so to nepriključno tudi drugi gospodje in se celo zavzemali za g. Wanga. Vendar se je omizje po tej prigodbi razšlo. Spomnili so se pa prof. Wanga še o njegovi smrti, in med vencu na njegovi rakvi bil je tudi eden „nekdanjega omizja pri Fischerju“.

Rajnik je imel za pripovedovanje naravni dar, česar nima vsakdo, in radi smo ga poslušali vsi, ako je povedal kako stvar tudi dva- ali večkrat. Dobro je pri tem znal posnemati posameznike v govoru in dejanju, kar je mnogokrat povzročilo veliko smeha. Posebno mnogo je vedel pripovedovati iz časov svojega bivanja na Kranjskem.

Kot profesor je bil rajni Wang čislán občno in znan kot dober učitelj. Strog pa je bil zlasti s slovenskimi dijaki, včasih malo preveč. Da postanejo iz same „pravičnosti“ proti slovenskim dijakom skoraj krivični, to je občna napaka slovenskih profesorjev, celo nasproti rajnemu Lendovšku se je moral nekdanji gimnazijski vodja zavzeti za slovenske dijake, ker jih je g. Lendovšek držal preostro. — Dijakom je dajal dobre izglede in navodila za življenje. Pred enim mesecem je nekdo govoril na Zgornjem Štajarskem z nekim nemškim nižjim uradnikom, kateri je bil svoj čas učenec rajnega Wanga. Dotičnik vpraša, kako se kaj ima itd. in izroči na njega pozdrav. „Oh,“ pravi, „ko bi ga bil jaz ubogal, kar je mene učil, bi bilo danes dobro za mene.“ Dijakom je bil sploh dober in prijazen in jih je rad podpiral.

Kolikor je nam znano, je svoj čas, ko je izšel Wolfov (slovensko-nemški) slovar, sodeloval v tem, da je pošiljal prof. Pletersniku izvirnih izrazov koroških Slovencev. Tudi narodne pesmi je pridno nabiral in je marsikaj njegovih objavljenih v zbirki Slovenske Matice „Slov. narodne pesmi“. Kot suplent še v Celovcu je tudi sam napisal neko učeno razpravo latinsko.

Najhujši udarec pa čuti po smrti rajnega prof. Wanga slovensko omizje v Beljaku, kateremu je bil skoraj 8 let starosta, priljubljen in spoštovan od vseh članov. Ako je manjkal pri omizju starosta, večer ni bil popoln. Manjkala ni le njegova impozantna oseba, ampak tudi njegov zabavni, močno razlegajoči se glas. Od vse njegove družbe žaluje to omizje gotovo najbolj, kajti bil je povsod z nami in ko so predlanskim začeli slavni beljaški kričachi preganjati slovensko omizje, mu ni bila nobena gostilna predaleč, nobena preslaba, samo da se je zbiralo omizje redno. Tako je hodil z omizjem tri mesece v skoraj tričetrt ure oddaljeno gostilno, dokler se ni dobilo zopet prostora v mestu v navadni, bolj slabi gostilni. Več gospodom je bilo „prenobel“ zahajati v to gostilno, ali on je vztrajal z večino do lanske jeseni, ko se je posrečilo, dobiti zopet ugodnejši prostor. Njemu ni bilo nikdar predolg čas ali premalo zabave, kakor se kaže pri novodobnih narodnjakih in radi tega čuti omizje bridko izgubo svoje staroste podvojeno. Priljubljeno mu slovensko petje ni smelo skoraj

Bridgeport, Ct., 12:15.

Barnum** ponuja 4000 dolarjev na leto za izključno pravico rabiti slona za oglase od sedaj naprej toliko časa, dokler ga detektivi ne najdejo. Hoče ga, da obeša nanj oglase. Želi takoj odgovora.

Boggs, detektiv.

„To je pa vrhunec neumnosti!“ sem vzkliznil. „Seveda“, je opomnil nadzornik. „Mr. Barnum, ki misli, da je tako grozno pameten, očitno ne pozna mene — jaz ga pa poznam.“

Nato je narekoval sledečo brzjavko:

„Mr. Barnuma ponudba odklonjena. 7000 dolarjev ali nič.“

Nadzornik Blunt.

„Tako sedaj. Ne bo nam treba dolgo čakati odgovora. Mr. Barnum ni doma; on je v brzjavnem uradu — to je njegova navada, kedar je na tem, da naredi kupčijo. V treh —“

„Velja. — O. T. Barnum.“

Tako mu je segel v besedo ropotajoči brzjavni stroj. Predno pa sem mogel začeti premišljevali o tem izvenrednem dogodku, je naslednji brzjav zelo neprijetno obrnil mojo pozornost v drugo smer:

Bolivia, N. Y., 12:50.

Slon dospel semkaj od juga in šel proti gozdu ob 11:50 in potoma razgal pogreb in zmanjšal število žalujočih za dva. Meščani izstrelili nekoliko malih topovih krogelj nanj, potem zbežali. Detektiv Burke in jaz dospela deset minut pozneje od severa; ker sva pa smatrala nekatere jame za slovo sled, sva izgubila precej časa; navsezadnje

** Barnum je ime podjetnika, ki uprizarja koncerte, gledališčne predstave in druge take prireditve, cirkus, vse v največjem slogu, z velškanskim hrupom in truščem.

nikdar manjkati in veselil se je sam svojega močnega basa, kateri se sedaj tako pogreša. Ko smo izgubili pred tremi leti po preselitvi g. Froleta lepi tenor, je g. Wangu po lepem zboru bilo tako dolgčas, da je rekel: „Jaz pa moram še enkrat peti z g. Froletom! Spravili smo se na noge in se res peljali v Ilirsko Bistrico, kjer je bil g. Frolé načelnik postaje; 8 mož je nas bilo in peli smo na vrtu hotela „Ilirija“ do polnoči, in imeli nad 80 občudujočih poslušalcev. Drugi dan pa smo jo krenili v Reko, kjer je nas mučila vročina, da smo se vsi morali iti hladiti v morje.“

Zadnji terek pred svojo smrtjo je še govoril, da se bode, prej nego gre v pokoj, še oženil, da ne bode kot neoženjenec zastoj plačeval v vdovski penzijski fond, in reklo se mu je še, da naj ne čaka predolgo, kajti, kdor se vedno ženi, navadno ne pride do tega, da bi se oženil. In žalibog, bila je resnica.

Ker je bil rajni prof. Wang pri slovenskem omizju beljaškem tako ljubljen in čistan, je nas bolelo tem bolj, da ga je zadela smrt tako nenadoma. Po ovinkih se je še le slučajno zvedelo, da je dragi nam starosta zamrl. Mladosta našega omizja bival je ravno na Dunaju in je šele v ponedeljek dobil spet po ovinkih, iz Maribora, brzojav. Takoj zvečer se odpelje v Celovec, ali ko dospe v terek jutro tja, mora žalibog zvedeti, da je rajnik že pokopan. V soboto ga je še videl čvrstega vstopiti v vlak.

Bolest omizja po bridki izgubi je tem večja, ker smo prepričani, da enakega ali primernege mu naslednika ne dobimo nikdar več; kajti imel je vse lastnosti, ki jih mora imeti vodja naš, in posebno ponižnost njegova in skrajna ljubezen do naroda je dila njegovo dostojanstveno osebo. Vsakemu članu omizja pa bode ostal ranjki do zadnje ure v nepozabnem spominu.

Objavljajoči ta beljaški dopis sklenemo mi svojo črtico o g. prof. Wangu in z Beljačani vred na srce polagamo vsakemu Slovincu, zlasti pa onim, ki so dovršili akademične študije, da naj pridno, pa prijazno občujejo z nižjimi našimi ljudmi, ker s tem sebe samih ne ponižujejo, ampak ravno povzdigujejo v obeh sveta, povzdigujejo pa pred vsem dragi naš narod k večji zavednosti in k večji omiki in ga s tem krepijo, da doseže med narodi zaslužen svoj prostor. Njemu pa, ki nam je bil v vsem svojem trudapolnem življenju svetel vzor, kličemo: „Večni ti spomin!“

(Konec prihodnjic.)

Koroške novice.

Naročnikom in prijateljem našega lista.

Pol meseca je minilo, odkar je naš list nastopil svoj 24. tečaj. Čas bi bil, da bi se bili do sedaj spomnili že vsi naročniki, ali pa vsaj večina njih, dolžnosti, katere imajo napram listu. Ali koliko jih je storilo svojo dolžnost!? Komaj ena petina! Seveda je potem težko molčati, dasiravno že ni več lepo vedno opominjevanje in tirjanje. Ravno tako se nam zdi čudno, da ni več med našim razumništvom onega navdušenja za razširjanje slovenskih listov med preprosti narod. Svoje čase je vsak le količkaj izobraženejši človek, pa naj si je bil tega ali onega stanu, žrtvoval nekaj za slo-

vensko časopisje, posebno pa za domači list, ali sedaj se nam zdi, da gre mnogo več slovenskega denarja za nemško časopisje, vzlic temu da dobiva naš narod od istega breca za breco. Nasprotnike podpirati gmotno in duševno, to dà, „Mir“ naj pa le plava, ali pa utone. Prva dolžnost vsakega Slovence je vendar podpirati svojega lastnega naroda ustanove, naravnost neumno pa je podpirati onega, ki nas tepe. Ravno tako nepojmljivo nam je, da bi mogel v tem oziru igrati kako ulogo kak vnanji pritisek. Ali dà, Slovenci smo res sužnji svoje lastne malomarnosti in pa strahopetnosti. Ali se bo kaj izpremenilo v tej zadevi? Zadnji čas bi že bil!

Ali je Koroška res nemška? Na to vprašanje je pač lahko odgovoriti, bi si mislil vsak pameten človek, kateremu besnost narodnostnega boja še ni popolnoma omežala možganov. Vsak pameten človek bi moral reči: „Ne, koroška dežela ni nemška, kajti ena tretjina prebivalstva je slovenske narodnosti, dve tretjini pa nemške. Potemtakem se ne more govoriti o nemški koroški deželi.“ Tako bi govoril torej človek, kateri je pošten in pameten. — Ni dolgo temu, kar je priobčilo glasilo koroških nemških krščanskih socijalcev, „Kärntner Zeitung“, oni nesramni in skrajno žaljivi napad na pravice slovenskega naroda, češ da le-ta nima pravice zahtevati, da cerkveni uradi v njegovi sredi uradujejo v njegovem jeziku, da ima stotisoč koroških Slovencev ravno toliko pravic na svojih rodnih tleh, kakor par privandranh ciganov. Z ogorčenostjo smo zavruili tako nesramnost in premišljevali smo, kam je izginila ona vedno tako povdarjana „pravičnost“. Odgovor na to smo našli v „Kärntner Zeitung“ z dne 11. t. m. Tu namreč beremo v spomenici, ki jo je poslalo nemško „katoliško politično društvo za Koroško“ na Dunaj, da protestira proti pisanju nekega protikatoliškega nemškega časopisa, dobesedno to-le: „Mi katoliški državljani nemške planinske dežele Koroške . . .“ To je torej ono, kar je odpibnilo „pravičnost“ iz nemških krščansko-socijalnih vrst — šovinistični, nestrpni nemški nacionalizem najhujše vrste, ki je zbesnel tako daleč, da naravnost zanika obstoj stotisoč koroškim Slovincem, hoteč, da je Koroška nemška! Odtod torej vse rovanje proti pravicam slovenskega naroda na Koroškem. Tudi se nam ni čudno zdelo, da so celo „Freie Stimmen“ pohvalile to narodnostno nestrpnost svojih nacionalnih bratcev v krščansko-socijalnem taboru in kot za plačilo udarile po „slovenskih duhovskih hujskačih, ki hujskajo in zastrupljajo ljudstvo.“ Ako „Freie Stimmen“ tako mimogrede omenijo, da neki nemški duhovnik podpira slovensko šolo v Velikovu in da je vse skupaj le „hinavstvo“, je to pač navaden ocvirk, ki ga mora „liberalec“ navreči „klerikalcu“ in narobe. Ako pa je treba udariti po slovenskem narodu in njegovih pravicah, potem si pač podasta roke, kajti za oba je Koroška — nemška!

Blagor ubogim na duhu . . . Star pregovor pravi, da tisto sadje ni najslabše, ki se spravi o se nanj, in po tem pregovoru sodimo tudi mi ljudi, na katere se spravi v „štimcah“ kaka nemškutarska osa. Ali morda ni čast za človeka, ako se bere o njem v „Freie Stimmen“ tako-le: Št. Jakob v Rožu. — Župnik Ražun hujska dalje!

je stopil Brown bližje, slon pa mu je takoj razdrobil glavo. Vse je bežalo, in tudi slon, udarjajoč z velikim uspehom na levo in desno. Ušel je, vendar pa pustil za seboj velik krvav sled vsled ran, ki so mu jih zadale topove kroglice. Da ga zopet najdem, gotovo. Drl proti jugu skozi gosto zarastel gozd. Brent, detektiv.

To je bila zadnja brzjavka. Ko je napočila noč, se je vlegla megla čez pokrajino in je bila tako gosta, da ni bilo mogoče razločevati predmetov tri črevlje pred seboj. To je trajalo celo noč. Prevozne ladje in celo omnibusi so morali prenehati z vožnjo. (Konec prihodnjic.)

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Uradno poročilo nemškega župana. Neki solnograški občinski predstojnik je poslal svoji politični oblasti sledeče uradno poročilo: „Slavni c. k. okrajni glavar! Pošiljam vam globoke žalosti potro poročilo, da je naš 22 let dolgi gozdar vsled kratkovidnosti svojega gospodarja nagloma umrl ter bil po dveh urah že mrtev, ker ga je gospod grof neopravičeno ustrelil. Tako hudo prizadeti, ki se mu celo njegovo življenje še ni kaj takega pripetilo, se nahaja sedaj v najhujši bedi, zapuščajoč šestih nepreskrbljenih otrok, izmed katerih je najstarejši odbran, da tudi postane gozdar in služi visokemu lovskemu gospodu na enak način.“

Ta nemcežre ni zadovoljen z razdelitvijo naše ljudske šole v slovensko in utrakvistično, zato dela sedaj na to, da bi se ustanovila v Št. Jakobu zasebna šola. Župnik Ražun je že nabral za to nepotrebno ključovalno šolo 3709 K. Darovalci so večinoma duhovniki; eden je dal celo 1000 K. Kjer je treba lajšati bedo in trpljenje, tam duhovniški agitatorji nimajo denarja, in ko tožijo o svojih slabih dohodkih, žrtvujejo svojemu sovraštvu nasproti Nemcem najznatnejše svote. Nemški Mihelj, zapomni si to! — Pač ga ni človeka na svetu, ki bi bil tako neumen, da bi mislil, da se morda čuti kdo razžaljenega zaradi takega „napada“, ki tako jasno kaže vso duševno revščino i pisatelja, ki ga je skupaj zmašil, i lista, ki ga je priobčil. Dà, dà: blagor ubogim na duhu . . .! Ako jih njihova neumnost ne reši vrazilih kremljev, se jim bo pač slaba godila, ko jim zmanjka sape!

Bridke solze pretaka v „štimcah“ nekdo v dopisu iz Svetnevasi, češ, da so „slovenski hujskači“ zmagali pri občinskih volitvah. „Vodstvo občine Svetnavas, v kateri se je v časih očeta Krassniga gojil svobodni duh, pride sedaj v slovensko-klerikalne roke. Upajmo vsaj, da bo to le samo prehodno.“ Tako joče dopisnik. Je pač res hudo, če preide občina iz nemčurskih rok v slovenske, posebno pa še potem, če ni nikakega upanja, da bi bilo to samo „prehodno“, temveč za vse večne čase. Svetni vasi ne bo nikdar več županil „oče Krassnig“ niti kdo izmed njegovih pristašev. Svetna vas je slovenska in ostane slovenska!

Proč od Rima. Mesto Celovec se mora res prištevati med srečna mesta blažene Avstrije, kajti v preteklem letu je v tem srečnem mestu prestopilo k „edino zveličavnemu protestantizmu“ ogromna množica — 72 oseb. Kar je pa največ vredno, je to, da se je tudi urednik „štimca“, veliki slovenozre Jože Lackner, kateremu je vsak tretji dan par Slovencev ravno prav za malo južino, polakomnil Lutrove evangelijske prostosti. Vseh drugih 71 ne odvaga njega samega. Luter je pridobil s temi dvaindesetdesetimi „jogri“ gotovo navdušene častilce, kateri pa najbrž bolj časte Lutrovo Katrico, kakor pa Lutra samega. Težko pa je reči, katera stran naj se bolj veseli teh izpreobrnencev; ali katoličani, da so se jih iznebili, ali protestanti, da so jih pridobili, gotovo pa je da Celovec še ni čisto nič drugačen zaradi teh novih Lutrovih Katričinih častilcev.

Občinske doklade. Občini Cirkno (Kirchbach) se je dovolilo pobirati 62 4/10 obče doklade na neposredni davek, za šolske potrebščine pa 17 6/10. — Občina Medgorje sme pobirati 45% občnih doklad, katerih je določila 5% za ubožni zaklad, 9% za šolske potrebe v medgorski šolski okoliš spajajočih delov občine in 7% za občinske dele, ki pripadajo grabštanjškemu šolskemu okolišu. — Občini Blatograd so se dovolile 74% doklade, med temi 3% za ubožni zaklad, 6% za vzdrževanje cest, za v Blatogradu všolane kraje 15%, v Radwegu 15%, v Čajnčah 5% in Krivi vrbi 6%, 7% v Blatogradu za vzdrževanje nočnega stražnika.

Dovoljen dolg. Sklep deželnega zbora, da sme mesto Celovec narediti en milijon kron dolga na račun desetmilijskega še nedovoljenega posojila, je dobil najvišje potrjenje.

Duhovske zadeve. Nastavljen je za provizorja na Trbižu č. g. Peter Serajnik, kapelan ravnotam. — Razpisana je trbiška župnija do 20. febr. Patron koroški verski sklad. — Oskrbništvo trbiške dekanije se je poverilo začasno župniku in kn.-škof. duh. svetniku čast. gosp. Val. Kraut-u na Brnci.

Deželni hipotečni zavod poroča sledeče: Do 1. prosinca se je prišlo 2035 posojil in izdalo ravno toliko dolžnih pisem v znesku K 11.139.300. Meseca decembra je bilo vloženih 38 posojil za posojila v znesku K 248.800, ugodilo pa se 22 posojil za znesek K 118.800. Posojil se je prišlo meseca decembra K 194.900.

Spominjajte se šentjakobske šole!

Za narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu so darovali: Antonič Mat. na Reki 100 K; Kobentar Marija, županja v Št. Jakobu, 100 K (3 dar); nabira „Izobraževalnega društva Kot“ 40 K 50 vin.; Serajnik Peter, kaplan, 50 K; Fr. Moselj, rač. stot. v Olo-mucu, 10 K; Anton Kržič v Ljubljani 10 K; Trije prijatelji N. š. iz Ljubljane 15; Fr. Lavtižar, nadučitelj, 3 K. V današnjem izkazu 328 K 50 vin., v prejšnjih izkazih 3709 K 50 vin., skupaj torej 4038 K. Najpristronejša hvala! Živeli nasledniki!

K volitvam v Svetnivasi se je oglašil v zadnji „Bauernzeitung“ tudi neki Josef Krassnig, kateri je najbrž oni „oče Krassnig“, katerega se spominjajo s solzami v obeh tudi „štimca“. Veliko je napisal možakar in vidi se mu, da je pisal vso navdušenostjo in ogorčenostjo „očeta“, kateremu so sinovi pokazali — fige. Da pa možakar ni ravno preveč „fajn“, kažejo njegove večkrat zelo

pa vseeno prišla na pravo pot in šla za njim v gozdove. Po vseh štirih sva z bistrim očesom zasledovala sled in šla tako za njo v goščavo kakor senca. Burke bil spredaj. Na našo nesrečo se je žival ustavila, da se odpočije; zaradi tega je Burke z glavo obrnjeno navzdol na sled zadel ob slonove zadnje noge, predno je opazil njegovo bližino. Burke takoj skočil na noge, prijel za rep in veselo vzkliknil: „Meni pripade na—“, vendar ni izpregovoril besede, kajti en sam udarec z rilcem je usmrtil vrliga človeka. Bežal sem nazaj, slon se obrnil in me z neznansko hitrostjo zasledoval do roba gozda, in gotovo bi bil izgubljen, ako ne bi ostanki pogreba obrnili njegove pozornosti drugam. Ravno kar izvedel, da ni ostalo sedaj od ostankov pogreba ničesar, pa to ni nobena izguba, ker je sedaj vse polno tvarine za druge pogrebe. Medtem pa je slon izginil. Mulrooney, detektiv.

Nato smo čuli le malo poročil od marljivih in zaupanja vrednih detektivov, ki so bili raztreseni po New Jersey, Pennsylvania, Delaware in Virginia — ki so vsi šli za še svežimi in mnogo obetajočimi sledovi, skoro do malo čez drugo uro popoldne, ko je dospela ta le brzjavka:

Baxter Centre, 2:15.

Slon bil tu, ves pokrit z oglasi za Barnumov cirkus; se zagugal v množico, pobil in pokončal mnogo ljudi, ki so sedaj na tem, da začno boljše življenje. Meščani ga vjeli in postavili stražo. Ko sva dospela detektiv Brown in jaz malo pozneje, sva stopila v zapor in začela primerjati slona s fotografijo in popisom. Vsa znamenja so se vjemala razum enega, katerega nisem mogel videti — brazgotine na rami. Da se prepriča i gledé tega,

neotesane besede. Tako n. pr. imenuje „Mirovega“ dopisnika žabo, ki je v „Miru“ hripavo zakvakala. Slovence, ki so se nekoliko pobrigali za volitve, imenuje svetohlince, ki so pred volitvami hinavsko obračali oči. In še več takega. Potem pa pride enak popravek, kakor ga priobčuje „Mir“ v današnji številki. Ker ob enem tudi trdi, da ljudstvo ne razume „Mira“ in da naj bi dopisnik iz Svetne vasi pisal bolj razumljivo namesto sedanjega hrvatsko-českega šušmarjenja, opozarjamo naše bralce na dopis, oziroma popravek iz Svetne vasi, ki je izšel gotovo iz bližine „očeta Krassniga“, kateri pa se po svojem jeziku prav čisto nič ne razlikuje od jezika, ki ga „Mir“ piše. „Oče Krassnig“, potem župan in prvi svetovalec potemtakem tudi hrvatsko-češko „mavšljajo“!

Popravek. Prejeli smo sledeče: Na podlagi § 19 tisk. post. zahteva podpisano predstojništvo prostovolne požarne brambe u Svetni-Vasi sledeči popravek dopisa „Svetnavas. (Občinske volitve. — „Fajerber“), priloga „Miru“ štev. 2. dne 12. januarja 1905, na istem mestu in pod taistem napisom: 1. Ni resnica, da so pri zadnjem požaru u Svetnivasi Šentjanžani bili prvi na licu mesta in da so že eno bišo rešili. predno so „fajerberi“ svoje čake poiskali, ampak res je, da je bilo podpisano gasilno društvo prvo na požarnem mestu. 2. Res je, da so zamogli biti Šentjanžani drugi na mestu, ker so najbližnejši, in ker je na Šentjansko stran gorelo, tako da se je ogenj moral tam naj prvo videti. Prostovolno gasilno društvo u Svetnivasi, dne 12. januarja 1905.

J. Krassnig.

V. Kurasch.

Priobčujemo ta popravek, dasiravno bi se moral slavni „fajerber“ pač še iti učiti pisati popravke. Zelo sumljiv se nam celo zdi podpis „J. Krassniga“, kajti prej je bil nekdo drug podpisan, pa se je njegovo ime potem zbrisalo in dotičnik, ki je pisal „popravek“, je podpisal tudi Krassniga. Pisava je ista kakor v onem drugem „občinskem“ popravku. Ker ne verjamemo, da bi znal hudi Nemec Krassnig toliko slovenščine, to se pravi hrvatsko-češke mešanice, kakor sam trdi v „Bauernzeitung“ in kakor je kaže „popravek“, tedaj tudi on ni pisal „popravka“, torej je nekdo njega podpisal. Kaj sledi iz tega, pač vsak razume. Sicer pa: Kdor verjame popravku, dobi groš!

Boden pod Vrtačo. Cenjeno uredništvo! V „Miru“ z dne 12. januarja t. l. ste priobčili neki dopis, kateri se bavi z mojo osebo. Prosim Vas, da popravite ta dopis resnici in dobri stvari na ljubo, kakor sledi: Ni res, da bi jaz komu branil ženiti se. Tega tudi nisem nikjer govoril, najmanj pa pri kaki občinski seji, kjer v teku poltretjega leta, odkar sem v občinskem odboru, ni bilo o tem nikakega govora, in letos že od meseca junija ni bilo redne občinske seje. Vem pa, kdo je to laž spravil na dan in iz kakega namena. Zato imenujem dopisnika kakor „izumitelja“ te laži javno lažnika in nesramna obrekovalca, dokler mi tega ne dokažeta. Res je, da sem jaz prišel v občinski odbor z glasovi slovenskih kmetov, česar se tudi vselej zavedam. Ni pa res, da sem postal odpadnik, ampak se čutim vselej in povsod „Slovenca“, tako v zasebnem življenju kot v javnosti pri občinskih sejah, kar priča tudi občinski zapisnik, posebno tisti, ko se je šlo za imenovanje bivšega okrajnega glavarja častnim občanom, ko je bil ravno po mojem prizadevanju predlog odklonjen. Narodnega odpadništva si ne dam od nikogar očitati brez dokazov, najmanj pa od človeka, kateri si je lansko leto prizadeval na vse pretege in tako tudi preprečil neko podjetje, katero bi bilo na korist slovenski stranki, samo zato, ker bi bil morda na leto prodal par litrov „špirita“ manj.

Valentin Lavsek p. d. Bošte v Bodnu.

Drage volje priobčujemo dopis ter obžalujemo, da smo se dali zavesti h krivemu poročevanju. Sicer pa tudi največja previdnost ne obvaruje človeka pogreškov. Ni nam torej zameriti, ako nehoti in nevede priobčimo kaj, kar ne odgovarja resnici, posebno pa, ker smo vedno pripravljeni popraviti, kar smo po drugih zapeljani zakrivali. Ured.

Bajtiše. (Staro in novo.) V nedeljo dne 18. grudnia je bil odlikovan s srebrnim križcem za zasluge Andrej Jeglič, ki je delal 50 let pri fužinah v Bajtišah. G. A. Voigt mu je podelil zato sto kron milostnega darila. — Kakor sedaj kaže, ne bo odslej nihče več mogel tako dolgo ostati pri delu v Bajtišah, ker bodo vzeli fužinam vodno moč. Kje bodo to moč potrebovali, se dosedaj ne da sklepati. Nekateri mislijo tako, drugi pa zopet drugače. Nekateri pravijo, da se bodo zidale velike nove fužine v Borovljah, ker bo do tam segla nova železnica in je potem v Bajtiše voznina predraga, ali videli bomo še-le, kaj je resnica, ko bodo tekla voda visoko preko Bajtiš in bo pustila staroslavni plavž za železo na subem, katerega bodo potem začeli podirati, kakor na Prevaljah. Dela bo sedaj pri nas veliko, ker so začeli vrtati predor od selske meje preko Bajtiš proti Borovljam,

pa tudi nesreč ne bo manjkalo, kakor povsod, kjer delajo pod zemljo. Kadar bom izvedel kaj zanimivega, vam bom že pravočasno poročal. — Prosim! Uredn.

Z dežele. Nekje na deželi opravlja službo cerkvenika in organista neki Primi, ki je pred vsem znan Nimrod, t. j. velik lovec pred gospodom. On in njegova puška sta nerazločljiva. Zadene pa tako natančno, da mu nobeden zajec ali mačka ne uide, in če bi imela muha zob, gospod ga ji gotovo izstrelji, če bi nameril nanj. Na novo leto zjutraj pa je imel smolo. Ko odzvonil jutrnjico in pride domu, vidi pred cerkvenimi vrati luč. Gotovo je kak tat, ki hoče v cerkev, si misli, toraj seže hitro po puško, jo viže na rame in na skrivnem in tiho leze do pokopališča. „Ti kranjski hudir“, zakliče Primi, in se zopet vrne, ko vidi, da kleči pred cerkvenimi vrati — ženska, ki moli iz molitvenika.

Škofiče ob jezeru. Deželna vlada je pravila novega pevskega društva „Slavček“ potrdila. Ustanovni shod priredi „Slavček“ v nedeljo dne 22. prosinca v gostilni pri Krištofu.

Škofiče. Mesto nadučitelja v Škofičah je dobil g. Lorenc Šeiflinger, do zdaj nadučitelj v Selah. Novi gospod nadučitelj je svojo službo nastopil z novim letom. Iz srca ga pozdravljamo ter voščimo, da bi živel z nami v miru.

Škofiče. Zadnji petek se je ponesrečil naš pismonoša. Grede iz Št. Ilja v Škofiče je strelil s puško, katero mu je dal nadučitelj v popravilo, vrano. Puško, katera je bila že dalj časa nabasana, je razneslo na kosce, pismonoši pa je raztrgalo palec. Odpeljali so ga takoj v Rožek k zdravniku.

Skočidol. Strela je udarila v vernberški občini dne 23. grudnia m. l., ko je priromal iz Hrvatskega zaboj s tamburicami. Kar besneli so neki nemčurji, posebno pa je rogovilil neki nemčurček, katerega je prinesla nevihta iz spodnjih krajev, vzlic temu, da živi od slovenskih grošev. Ta možicelj naj se le pomiri, zakaj tudi v vernberškem Port Arturju se zbujajo drugi duh. Veliko jih je že padlo, precej pa je ranjenih, katere brčkone ozdravi tamburica, potem se pa prav lahko pripeti, da zacitra Luka Cetinjak neko „tika-taka-polko“, da omenjeni nemčurček utegne prav pošteno marširati po „hobelmarsu“ Antona Koše-ja (Oraš) nazaj tja doli na spodnje Koroško. Če si pa izvoli pot na Prusko, pa tudi nobena koza ne bo zameketala za njim. Zaradi koncerta pri Grablerju pa upamo, da bo dotični gostilničar pravočasno razposlal povabila tudi hajlovcem, da se z vstopnino morejo svoječasno kaki „šihiti“ plačati. Ker beljaška čenča v 4. številki dne 8. t. m. omenja neke „gluhomutce“, naj se s povabili nikakor ne pozabi gluhomutcev, rojenih Slovencev, kateri se svojega materinega jezika sramujejo, dasiravno jih v nemščini pocuka pri vsaki drugi ali tretji besedi slovenska mati za jezik.

Pogreb + Mat. Kuess-a na Trbižu dne 11. t. m. je bil veličasten. Zastopane so bile tri zunanje škofije: nadškofija videmska in goriška in ljubljanska škofija. Pogreb je vodil z veliko asistenco mil. g. Lex, prošt v Šentvidu, bližnji sorodnik umrlega, kateri mu je govoril tudi nagrobni govor. Tudi uradniki in častniki, kakor tudi občinski in šolski zastopniki so se pridružili. Sprevod je otvorila šolska mladež, požarni brambovci in veteranci so nosili rakev. Navzočih je bilo 33 duhovnikov. Rajni počiva ob strani svoje pred nekaterimi meseci umrle matere. N. p. v m.!

Licenciranje žrebcev se bo vršilo letos dné 8. sušca ob 1/2 11. uri dopoldne v Trgu, dné 9. sušca ob 1/2 9. uri zjutraj v Beljaku, dné 13. sušca ob 1/2 9. uri zjutraj v Čajni, dné 13. sušca ob 2. uri popoldne v Šmohorju. Licenciranje posameznih žrebcev na drugih krajih je tedaj mogoče, ako lastnik živali plača sam stroške komisije. Kdor želi dobiti za vzdrževanje žrebcev državno podporo, mora to naznani komisiji pri licenciranju.

Velikovec. (Nesreča v kamnolomu). Dodatno k svojemu zadnjemu poročilu o nesreči v mestnem kamnolomu poročam še, da se je, kakor sem zdaj izvedel, nesreča tako-le prigodila. Jeden strel se ni sprožil, na to so pa, mesto da bi zraven napravili novo luknjo in jo nabasali, začeli delavci nabasani strel vrtati. Pri tem predrznem početju se je strel sprožil in težko ranil, kakor sem že poročal, dva delavca in enega hlapca. Najbolj ranjenega delavca, ki bo najbrže izgubil oko, so zdaj prepeljali v celovško bolnišnico, druga dva se pa zdravita tukaj v svojih stanovanjih. Cela zadeva bo najbrže prišla še pred sodnijo.

Dobrlavas. Nemci postajajo od dne do dne oblastnejši, celo pri c. k. (!) pošti se naše pravice dostikrat prezirajo. Človek se zanese, da se bo pismo dostavilo o pravem času, a bridko se vara! Tako se dopisnica — da navedem le en slučaj — oddana dne 30. X. p. l. v Celovcu, kratkomalo ni dostavila onemu, ki mu je bila namenjena; mogoče je kakega mlečnozobega gospodka zbudilo to, ker so bile hrvatske narodne barve gori. Ker se je

tedaj pošiljatelj omenjene dopisnice zanašal na točnost pošte, nastalo je jako neprijetno nespozumljenje. Tega je kriva edinole pošta! Drugo pismo pa, ki je bilo oddano dne 13. XI. p. l. na tukajšnji pošti, romalo je skoro cel mesec okolu, predno je vendar enkrat (7. XII. p. l.) dospelo na naslovljenca. In vzrok je bil edinole slovenski naslov! Vprašal sem nekoč slovenskega fanta iz Kokja, ko sem videl, da je imel pisma, ki jih je ravno oddajal, nemško naslovljena, zakaj ne piše slovenskega naslova, in odgovoril mi je trpko: „Pisal sem že parkrat prijatelju v Celovec s slovenskim naslovom, a dotični nobenega pisma ni dobil!“ Žalostno! Značilno je tudi to, da se narodni kolek odstranjuje s pisem! — Slovenci, odgovorite na tako predrzno s tem, da napravite — in naj si bo tudi v nemški (?) Celovec — naslov vselej samoslovenski! Tudi trdih orehov se morajo navaditi nemški priseljenci! Saj se tako lepo čita slovenski naslov, med tem ko človek res ne ve, ali bi se smejal ali jokaj, ko čita naslove, ki izgledajo, kakor bi bili nemški, pa so vse drugo prej nego to. Človeka res srce boli, ko vidi lepa slovenska imena tako spakodrana! Posebno fantje in dekleta: Vzdravimo se! Ne sramujmo se svojega jezika! Ako pa se mu kje dela krivica, pa glejmo, da najdemo pot in mu pridobimo pravico, katera mu gre! Gotovo se bodo enkrat naveličali večnih pritožb!

Dobrlavas. (Razno.) Menda bodo pri nas kmalu volitve, kakor se sliši praviti. Kmetje le vsi torej na noge, kajti kakor si boste postlali, tako boste tudi ležali! — Kako sodi kmet o slovenskih matrikah? Ko sem imel priliko, pogovarjati se s preprostim kmetom in sem navedel govor tudi na matrike in na dejstvo, da se nemški prenapeteži bojijo slovenskih matrik kakor vrag križa, se mi je omenjeni kmet odrezal ves v ognju: „Ta je pa lepa! Naj samo to še zapovejo, da se mora tudi pridigovati nemško, saj bodo gotovo pazno poslušale cerkvene stene in prazne klopi. Nemštvo pa bo rešeno!“ — Občnega zbora podružnice sv. Cirila in Metoda v Škocijanu smo se udeležili tudi Dobrolci v precejšnjem številu; najčastnejše število je bilo Lovančanov, namreč deset za mili naš slovenski narod posebno navdušenih fantov, ki so malone vsi pevci ter so nas s svojim petjem prav dobro zabavali. Navdušeni smo se razšli in upamo, da se nam bo nudila v kratkem zopet enaka priložnost, ogreti se ob navdušenih govorih za nadaljni boj za naše narodne pravice. — Na Št. Janževo bila je v Lovankah maša ter se je tista kapljica, katero je menda že Noe jako cenil, blagoslavljal. Fantje pa so si mislili, da bi jim Bog gotovo zameril, ko bi imeli ta dan suha grla, in pomagali so si s tem, da so dobili par sodčkov piva na dom. Tam so se prav prijateljski in po domače zabavali ter „pili in pili ter bili veseli“. — Letos pojde kakih osem fantov samo iz Lovank k naboru. Če bo kateri tako „srečen“, da ga vtaknejo v cesarsko suknjo, potem mu bodo pač ptice drugače pele kakor zdaj!

Poznamo učitelja v velikovškem okraju, ki je v gostilni v pričo drugih gostov hotel „potegniti“ tudi navzočega mežnarja. Začel je modrovati tako-le: „V petdesetih, najdalje pa v sto letih ne bo več katoliške cerkve in nič več katoliških duhovnov. Sedanje božje hiše bodo javna plesišča in koncertne dvorane. Sevé bodo tudi vsi mežnarji odslovljeni, ker bodo nepotrebni.“ — Jožko, cerkvenik, pa si je mislil, kakor ti meni, tako jaz tebi in odvrnil je: „Gospod učitelj, jaz pa vem še nekaj bolj zanimivega. Čez petdeset let ne bo več ljudskih šol in ne ljudskih učiteljev, kajti otroci bodo že koj na svet bolj pametni prišli, kakor pridejo zdaj iz šol, v katerih vi in vaši tovariši — poučujete!“

Šmihel nad Pliberkom. Stanje naše župnije ob koncu leta 1904. — Župnija šteje 2503 duš. Rojenih je bilo 66 otrok; od teh je bilo zakonskih 62 in 4 nezakonski; moškega spola 30 in 36 ženskega spola. Umrlih je 44, 19 moškega in 25 ženskega spola, 19 otrok in 25 odrastlih. Najstarejši mož je dosegel 85 1/2 leta, najstarejša žena 89 let. Poročenih je bilo 13 parov.

Spodnji Dravograd. Na novega leta večer se je tukajšnjega črevljarskega mojstra sin Franc Faber peljal z vozom iz Črne proti domu. Na potu med Guštanjem in Dravogradom je našel na cesti na pol zmrznjenega mladega nepoznanega moškega, katerega je vzel na voz in ga peljal seboj do posestnika Falentina ter mu rešil življenje. Kako se je zgodila nesreča, ni znano.

Društveno gibanje.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico vabi na redni očni zbor, ki se bo vršil v sredo, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Cavniku, Lidmanskega ulice v Celovcu. Spored: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih

pregledovalcev. 5. Volitev odbora. 6. Razno. K polnoštevilni udeležbi članov in mnogoštevilni udeležbi nečlanov, kateri nameravajo pristopiti k podružnici, vabi odbor.

Predpustna veselica. Slovenska čitalnica v Celovcu priredi v nedeljo dne 22. svečana zvečer, predpustno veselico v velikem obsegu. Na sporedu bo petje mešanega in moškega zbora, enodejanska igra in ples. Ker je žeteli, da bi bil spored pred plesom kolikor mogoče kratek, opozarjamo slavna vnanja društva, ki morda nameravajo pri veselici sodelovati, da se jim more zagotoviti nastop samo enkrat in ne več ko dve točki. Vse natančnejše podatke priobčimo pravočasno. Opozarjamo pa že danes na to, da glede na velike stroške sodelovanje ne izključuje vstopnine.

Št. Jakob v Rožn. Občni zbor izobraževalnega društva „Kot“, kateri se je vršil v nedeljo, dne 15. t. m., in sledeča zabava sta se obnesla tako, da prireditelji gotovo niso pričakovali takega uspeha. Udeležba je bila tako ogromna, da skoraj polovica ljudi ni mogla več najti prostora. Res vsa čast prirediteljem in udeležencem. Je pač resnica: Št. Jakob je in ostane neomajna slovenska trdnjava. Obširnejše poročilo priobčimo prihodnjič.

Slovensko pevsko društvo „Slavček“ v Skofičah vabi na ustanovni shod dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni pri Kristofu v Skofičah. Spored: 1. „Geslo“, poje slovensko pevsko društvo „Slavček“. 2. Pozdrav in potem volitev odbora. 3. „Národne pesmi“, pojeta „Slavček“ in hodiška „Zvezda“. 4. Gledališki predstavi: a) Stritar: „In na zemlji med ljudem“; b. „Vaški skopuh“, igra v treh dejanjih. 5. Pobiranje članarine in vpisovanje udov. 6. Prosta zabava. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Posojilnica za župnije Skofiče, Logavas, Št. Ilj in Otok priredi svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 22. prosinca ob 1/4. uri popoldne v gostilni pri Kristofu v Skofičah s sledečim sporedom: 1. Potrdilo letnega računa. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Volitev odbora. K obilni udeležbi vabi prijazno vse družnike načelnštvo.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolice priredi dne 22. januarja 1905 ob 1/2. uri popoldne svoj letni občni zbor pri Majerču v Št. Lenartu pri sedmih studencih po sledečem sporedu: 1. Pozdrav načelnika, 2. poročilo tajnika in blagajnika, 3. govor o pomenu šole, 4. deklamacija, 5. volitev odbora, 6. volitev zastopnikov k glavni skupščini, 7. gledališka predstava: Sv. Neža, 8. domača zabava. Med posameznimi točkami in pri domači zabavi bodo udarjali na tamburice brnški tamburaši in pel pevski zbor. Namesto pobiranja doneskov med zborovanjem bode treba podariti za družbo sv. Cirila in Metoda pri vstopu 50 vinarjev, oziroma 24 vinarjev. Bolj premožni naj pa sežejo bolj globoko v žep. K obilni udeležbi vabi odbor.

Posojilnica v Slov. Plajbergu bo imela svoj letni občni zbor dne 29. januarja 1905 ob 3. uri popoldne pri Ferčniku v Slov. Plajbergu s sledečim sporedom: 1. Volitev odbora. 2. Računsko poročilo. 3. Posamezni nasveti. Prijazno vabi vse zadružnike odbor.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu priredi v soboto, dne 21. t. m., svoj III. redni občni zbor z običajnim sporedom. Lokal: Hôtel „Kaiserkrone“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Slovanski gosti dobrodošli!

Dopisi.

Radiše. Sicer nismo mislili poročati, da smo imeli ob koncu preteklega jubilejnega leta tudi pri nas lepo cerkveno jubilejno slavnost, ker je bilo to lansko leto nekaj, kar so imeli skoro povsod. A nekdo — saj vemo kdo — je pa tudi to priliko porabil, da udari spet enkrat po našem izobraževalnem društvu. Izbral si je zato časopis, katerega pri nas noben pošten Slovenec še pogleda ne; mislil si je bržkone: tukaj lahko povem in zapišem, kar hočem, saj na Radišah ne bodo vedeli. Ker ste nas pa v zadnjem „Miru“ na „Freie Stimmen“ opomnili, smo si te „luterš-štince“ res dobili in našli dopis, kateri se tiče zgoraj omenjene jubilejne slavnosti in izobraževalnega društva.

Kar strmeli smo, ko smo ta članek prebrali, kajti resnica se je v njem na glavo postavila. Dopis obsega skupno pet stavkov, a v vsakem stavku je ravno nasprotno od tega, kar je povedano, resnično; pet stavkov je, in vsi zlagani. Takoj smo vedeli, da je tisti možicelj, kateremu so tamburice ušesa zabile, tako da zdaj vse narobe sliši, zbasal spet enkrat svojo hudo jezo, katero ima proti izobraževalnemu društvu, v polomane „štince“.

Najbolj ga seveda skrbi, da bi se omenjena cerkvena slavnost ne bila napravila s pomočjo društvene blagajne. Sicer bi to za društvo, ka-

tero ima namen, krepiti versko zavest in vzgojevati svoje člane na podlagi katoliške vere, nič kaj krivičnega. Vendar pa, kakor upamo, do zdaj še nobenemu izmed društvnikov ni bilo, in tudi ne bo treba prodajati svoje duše, da so in bodo še večkrat brez pomoči društvene blagajne preskrbeli kako lepo cerkveno slavnost. Društvena blagajna se skrbno rabi za namene, kakor so navedeni v pravilih, kateri pa „štimate“ in njihovim nemčurkim dopisnikom še veliko bolj smrdijo, kakor kako cerkveno opravilo. Knjige se ne kupujejo, da bi jih potem razdelili med člane, ampak se le posojujejo, kar je čisto pravilno. Seveda tudi ni res, da bi bile pri društvu večinoma ženske, ker v resnici šteje društvo okoli 80 moških članov.

Najhujšo jezo pa kaže dotični dopisun nasproti društvnemu blagajniku, Alojziju Thalerju, ker bi brez njega ne bilo tamburašev in morebiti tudi izobraževalnega društva ne. Dopisun pravi, da je blagajnik v svojem govoru pri zborovanju rekel, da naj bi ljudje pošiljali svoje otroke rajši svinje past, kakor pa v šolo; resnici na ljubo bodi povedano, da je omenjeni blagajnik v svojem govoru enkrat rekel: „... seveda bi bilo za ljudi, kateri so hodili osem let v šolo, pozneje pa še svojega imena ne znajo več pisati, bolje, če bi smeli ostati doma, da bi vsaj svinje pasli in svojim staršem pri delu pomagali.“

Tako je sedaj pojasnjeno, da je ravno nasprotno kakor pa laže dopisnik v „štinceh“, resnica. Obžalujemo pa tiste reveže, kateri za take laži 16 K na leto plačujejo, ker so naročeni na „luterš-štince“. Mi jih preziramo, kakor smo jih prej; zato bomo pa skrbeli, da bomo imeli v vsaki hiši „Mir“ ali vsaj „Naš Dom“.

Svetnavas. (Častitemu uredništvu „Mira“ v Celovcu.) Na podlagi § 19. tisk. post. prosi podpisani urad, naj se vzame v Vaš list sledeči popravek dopisa „Svetna vas“ (Naše občinske volitve.) 1.) Ni resnica, da je občinski zastop na vse načine skušal zavirati narodni napredek ter metati Vašim narodnjakom polena pod noge. 2.) Ni resnica, da je prišel eden volit s pooblastilom, na katerem je bil še dotičen podpis moker. 3.) Ni resnica, da je imela vas oba svetovalca. 4.) Ni resnica, da je odbor nameraval zidati hišo za občinski urad. 5.) Ni resnica, da je hotel napraviti tehtnico za seno. 6.) Ni res, da je hotel upeljati „Pepčku“ brzovjav in to vse na občinske stroške. 7.) Ni res, da je to izpodletelo. Ampak resnica je: 1.) Občinski zastop je delal popolnoma nepristransko in skrbel za vse posestnike največ ko je zamogel, kar se lahko po aktih dokaže. 2.) res je, da je bil podpis omenjenega pooblastila eden dan star. 3.) res je, da je bil en svetovalec v Podsinjivasi in sicer g. Vlt. Malle in eden v Svetnivasi (g. Quantschnig). 4.) res je, da je visoki deželni odbor svetoval vsem občinam zidati občinske hiše, občinski odbor pa je sklenil, naj se hiša ne zida, ker je premalo premoženja. (Obč. seja dne 20. svečana 1904. Črka 5.) Tako se je tudi vis. dež. odboru poročalo. 5.) res je, da hoče Svetnavas sama napraviti živinsko vago in da se je v seji občinskega odbora z dne 20. majnika 1904 predlog g. Vlt. Šlemica, naj se napravi občinska tehtnica, odklonil. 6.) res je, da je tirjala k upeljavi brzovjavnega urada c. kr. poštna direkcija 400 K in da sta se v seji občinskega odbora gosp. Krassnigg in Farlatti obligirava podariti iz svojega premoženja 200 kron in da je občinski zastop sklenil v tisti seji za ta obče koristni namen podariti 100 kron. Gosp. Krassnigg sam ni se preveč potegoval za ustanovitev, ker dobimo urad tako na naš kolodvor, tedaj 7.) res je, da ničesar ni izpodletelo.

Predstojništvo občine Svetnavas, dne 10. 1. 1905.

Ž. Quantschnig
obč. svetovalec.

Wt. Bořfinger
župan.

Lep popravek, imeniten popravek in z veseljem ga priobčujemo, da pokažemo našim cenjenim bralcem, kako znajo lepo slovenski oni ljudje, kateri se vedno in povsod smatrajo za Nemce. Kako gladko jim teče njihova prirojena narodna slovenska govorica. Se pač vidi, da rojeni Slovenec ne more zatajiti svojega jezika, dasiravno naj še tako trdi, da je Nemec. Sicer ne bi nas prav nič ne moglo prisiliti, da priobčimo ta popravek, ali priobčimo ga, da bode slovensko prebivalstvo v Svetni vasi videlo, kake imenitne može je pri zadnji volitvi prekučnilo z njihovih županskih in svetovalskih stolčkov. Bog jim odpusti ta smrten greh slovenskim volilcem, „oče Krassnigg“ jim ga ne bodo nikdar! — Sicer pa imamo „o popravkih“ svoje posebno mnenje, namreč, da se lahko „popravi“ ono, kar je v resnici črno, v belo, in tudi narobe, ne da bi postal § 19. tiskovnega zakona bolj ali manj zakrivljen. Sicer pa tudinima nihče smrtnega greha, ako takim „popravkom“ čisto nič ne verjame.

Gospodarske stvari.

Za konjerejce.

Deželna vlada Koroška je izdala sledeči oglas, ki se tiče državne podpore konjerejcem, ki vzgajajo žrebete noriške pasme:

C. kr. poljedelsko ministrstvo je izdalo z dnem 19. svečana 1903, št. 4954/619 sledeče določbe.

1. Državna podpora za vzgojo enega ali več žrebet noriške pasme se more le onim zagotoviti, o katerih se more pričakovati, da bodo žrebete vzgojili tako, kakor zahteva njih namen.

2. Žrebete morajo biti storjena v onem letu v katerem naj bi se začela dobivati podpora. Dokazati se mora, da žrebete prihajajo i po očetu i po materi od državnih ali pa licenciranih zasebnih žrebecev in da so v vsakem oziru brez napake.

3. Državna podpora iznaša na leto za eno žrebe 200 K, začne s 1. vinotokom rojstnega leta in traja dve leti, ako je žrebič primerno razvit. Podpora se izplača ob koncu vsakega leta.

4. Za Koroško je določeno, da dobi vsako leto 12 žrebet podporo, torej v dveh letnikih 24.

5. Posestniki takih žrebet se morajo s pogodbo zavezati, da bodo vzdrževali žrebete do poltretjega leta, t. j. do pretoka drugega leta podpore, da jih bodo primerno krmili in gojili. V tem času se jim mora dajati na dan poleg dobrega sena 4-5 kg ovsa in 1-5 kg boba, ali če tega ni, 5 kg ovsa.

6. Žrebetom, za katera se dobiva državna podpora, katera se pa primerno ne razvijajo, se lahko vsak čas odvzame podpora. Izplača se samo do onega dne, ko se je dognalo, da se žrebe ne razvija primerno.

7. Zanamarjeno krmljenje in gojenje se smatra za prekršitev pogodbe. S tem ne izgubi samo pogodba za podporo takoj svoje veljave, temveč posestnik izgubi pravico do vsake nadaljne podpore in izplačila podpore. Če pa misli posestnik, da se mu je storila krivica, naj se pritoži pri odboru za konjerejo pri c. kr. deželni vladi v Celovcu, katera potem končno odloči stvar.

8. Ako žrebe pogine, se izplača podpora do dotičnega dneva, katerega je poginilo.
(Konec prihodnjič.)

Književnost in umetnost.

Zabavna knjižnica za slovensko mladino.

Urejuje in izdaja Anton Kosi, učitelj v Središču na Štajarskem. 11. in 12. zvezek. — Pred seboj imamo dve drobni knjižici, ali reči moramo, da nam njihova vsebina mnogo bolj ugaja, nego marsikatera debela knjiga, katera je in bo prišla med naš narod. Saj je vendar naša književnost tako skopa z dobrim berivom za našo mladino, saj nam tako redkokrat pride v roko knjiga, katero smemo brez obotavljanja dati našim otrokom. Učitelj Kosi, gotovo mož, ki je z dušo in telesom udan svojemu vzvišenemu učiteljskemu poklicu, vé, česa je treba naši mladini, kaj se ji sme, kaj se ji ne sme dati. V svoji „Zabavni knjižnici“ podaja torej slovenski mladini duševne hrane, katere ji je treba izven šolskega pouka, lepih, zlatih nauk, kateri, zaviti v obliko kratkih pesmic ali mičnih povestic, dosežejo veliko prej svoj cilj nego pa suhoparno šolsko razlaganje. Kosijeva „Zabavna knjižnica“ je res zlatega denarja vredna in ne moremo je dovolj priporočiti ljubiteljem mladine. Bolj primerne beriva ni mogoče najti in ne bi je smelo biti šole na Slovenskem, kjer bi ne bilo več snopičev te knjižnice otrokom na razpolago. Posebno jo priporočamo kot darila pridnim učencem. Pri nas na Koroškem, kjer mladina ne dobi izlepa slovenske knjige v roke, naj bi posebno gg. veroučitelji izkušali mladini pomoči do izpoznanja materinega jezika z dobrimi mladinskimi spisi. Take pa jim nudi „Zabavna knjižnica“, da boljših ni žeteli. Cena posameznim zvezkom je tako malenkostna, da jo je mogoče naučiti za mal denar v velikem številu — zvezek stane samo 30 vinarjev. Naroča se pri uredniku g. Antonu Kosiju, učitelju v Središču na Štajarskem.

Naročniki, spominjajte se svoje dolžnosti!

Izvrsten okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Pošta 5 kg. pošiljka 4 K 60 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljani mesečno.

Vydrova továrna žitné kávy Prága-VIII.

Žitne cene

od 4. do 10. prosinca 1905.

Po uradnem poročilu deželne vlade z dne 11. prosinca.
Cene so za pol hektolitra (50 litrov).

Žito in sočivje.	Celovec		Beljak		Pliberk		Št. Vid		Tyg		Velikovec		Volsperk		Žel. Kapla	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica . .	—	—	8	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	78
Rž	6	48	7	—	—	—	6	70	—	—	—	—	—	—	7	32
Ječmen . .	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	34
Ajda . . .	4	80	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	37
Oves . . .	3	24	4	40	—	—	3	20	—	—	—	—	—	—	3	17
Proso . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pšeno . . .	10	—	10	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
Turšica . .	5	21	5	80	—	—	5	15	—	—	—	—	—	—	5	61
Grah . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol beli .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rdeči . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Listnica uredništva.**Skočidol:** Častitamo na ustanovitvi tamburaškega društva ter želimo trajnih najboljših upeh.**Vernberg:** Priobčimo prihodnjič. Veselilo nas bo, ako ostanete zvesti svoji oblubi.**Radiše:** „Freie Stimmen“ priobčujemo v št. 5. z dne 14. t. m. popravek „Izobraževalnega društva“ s pristavkom, katerega priporočamo, da se ga da komu drugemu prečitati in potrebno ukreniti.**Podjunska dolina:** Hvala lepa za poslano. Prosimo še, še in še. Rekli bi s „Slovenskim Štajercem“: „Roka je premalo, vzamite kol!“**G. F. M. v Št. D.:** Ali si morda pozabil? Upam, da kmalu kaj napišeš?**Žabnice:** Nič novega? Zakaj molčite?**Loterijske številke od 14. januarja 1904**

Gradec	36	24	79	44	22
Dunaj	26	40	20	37	53

NAZNANILA.**Vabilo.**

Bekštanjska posojilnica bo imela, kakor navadno, svoj

občni zbor

na Svečnico 2. februarja 1905 ob 3. uri popoldne pri Pložu v Ločah po naslednjem redu:

1. Poročilo o delovanju posojilnice.
2. Odobrenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Nasveti in predlogi.

K obilni udeležbi vabi **odbor.****Naturni brinjevec,****enoliterske steklenice po 2 kroni 50 vinarjev** razpošilja France Pustotnik, žganjekuhar in posestnik v Blagovici, pošta Lukovica na Kranjskem.**Tiskarna družbe sv. Mohorja** se vljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pismenih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.**Kupujte národní kolek!****Kmetija na prodaj.**V Logivasi, pošta Vrba ob jezeru na Koroškem, se prodá kmetija, p. d. pri Kokalu, obstoječa iz 32 oralov svetá s hišo in skednjem vred za 4500 goldinarjev. Kupec mora prevzeti vžitkarja. Ponudbe pod naslovom: **I. A. V. poste restante v Beljaku.****Slovenska gospodinja!**

Zavedaj se svojega rodu ter zahtevaj vselej in povsod cikorijo Cirilovo, torej slovensko, katera je najboljša in v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

POZOR! Bolnemu zdravje, slabemu moč. POZOR!**Pakraške kapljice in Slavonska biljevina** sta danes dva najbolj priljubljena ljudska leka, ker delujeta gotovo z najboljšim uspehom, ter si tako pridobivata sloves po vseh delih sveta. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja.**Bolnemu zdravje, slabemu moč.****Slavonska biljevina** se rabi z upravnim sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolešči v prsih, prehlajenju, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, zbadanju, kataru, odstranjuje goste slin in deluje izvrstno pri vseh tudi najstarejših boleznih v prsih in na pljučih.Cena je naslednja franko na vsako pošto: 2 izvozni steklenici K 3 40
4 „ „ „ 5 80
6 „ „ „ 8 20

Manj kot dve steklenici se ne pošilja. Denar naj se pošlje naprej ali se pa povzame. Prosim, da se naročuje samo in izrecno le pri meni pod naslovom:

Peter Jurišić, lekarnar, Pakrac br. 105, Slavonija.**Pakraške kapljice** delujejo proti vsem boleznim želodca in črev, odstranjujejo krče, bolečine v želodcu, preganjajo vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, odganjajo male in velike gliste, odpravljajo mrzlico in vse od te izhajajoče bolezni. Lečijo dalje vse bolezni na jetrih in slezah. Najboljše sredstvo proti boleznim maternice in madrona, vsled česar ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.Naroči naj jih vsakdo pod naslovom: **Peter Jurišić, lekarnar, Pakrac 105, Slavonija.** Denar naj se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem. Cena je sledeča, in sicer franko na vsako pošto:

12 steklenic (1 tucat)	K	5 00
24 „ (2 tucata)	„	8 60
36 „ (3 tucati)	„	12 40
48 „ (4 tucati)	„	16 00
60 „ (5 tucati)	„	18 00

Zdravje je največje bogastvo! Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženó velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezah ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:**Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.**Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotica se ne pošilja. — **Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:****1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14 60 K, 5 ducati (60 steklenic) 17 K.**

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.**Mestna lekarna, Zagreb,**

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!**Zahtevajte pri nakupu****Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.**Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares **zajamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu**Akcijski kapital K 1.000.000.****Kupuje in prodaja**

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.**Promese izdaja k vsakemu žrebanju.****Kolodvorska cesta št. 27.****Zamenjava in eskomptuje**

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.**Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavolje.****Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.**

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.